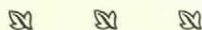

- Solanum pygmaeum* te 's Hertogenbosch 1936, 1937. (G. en Kl.).
Cuscuta obtusiflora te Erp (Ke. en Th. R. ook G. en Kl.) te Tilburg (Pater Ludovicus).
Melissa officinalis in Z. Vlaanderen (Un.).
Linaria bipartita te Warnsbom (Prof. Dr. L. H. Siertsema).
Euphrasia nemorosa m. fasciata te Posthoorn (Un.).
Euphrasia odontites paludosa te Posthoorn (Un.).
Schkuhria advena te 's Herogenbosch (G.).
Xanthium spinosum te Hoogkerk (Gr.) 1936 (A. A. Kruijne).
Bidens connatus te Hedel (Joh. Jansen) te Veghel (G. en Kl.).
Bidens melanocarpus tussen Hedel en Hell (Joh. Jansen) te Barendrecht. (W. v. d. Voort).
Achillea virescens te Vlaardingen (J. Balke).
Carduus nutans macrocephalus te Sas v. Gent. (Un.), te Erp (G. en Kl.).
Centaurea c.f. calcitrapa te W. Knollendam (de Jong en Kl.).
Scorzonera humilis te Vries (S. J. Dijkstra) te Drouwen, onbekende inzender Herbarium-
 prijsvraag. Ir. A. W. KLOOS Jr., Dordrecht.
 W. H. WACHTER, Rotterdam.

APRIL.

De terugkomst van de trekvogels blijft altijd even boeiend en genotvol. De groote vraag is: zouden ze dit jaar weer terugkomen? Of meer of minder of in het geheel niet. Verleden jaar is ons eenig grielenpaar niet teruggekomen, blijven ze ook dit jaar weg? Hoe zal het gaan met de Middelste Zaagbek en zijn nageslacht op Texel? Of was het een vleugje, zooals met de Steltkluten in 1935? En toch . . . die misschien ook weer eens terug en dan blijvend? Maar als inmiddels het wilde waterland van Noordholland grootendeels is ingepolderd? Hoe zal de Noordwest-Nachtegaal in Thijsses's Hof het opnemen, dat we zijn boschje hebben gekapt? Zal hij het nu zijn Noordoost- en Zuidwest-collega's lastig maken. Zijn zangboom heb ik laten staan.

Dat is een aardig werkje voor April en Mei: die zangboomen en zangstations. Er zijn vogels die stijf en strak geregeld komen zingen in dezelfde struik op dezelfde twijg, dag aan dag. In het Naardermeer heb ik zoo een Snor gekend, drie jaar achtereen in het perceel benoorden Jan Hagens Bosch. De Nachtegalen in Thijsses's Hof hebben ook hun zangboomen en ook wel voorkeur voor een bepaalden tak, maar toch niet zoo vast, dat ik er op zou durven rekenen, om op een bepaalden tijd eens een „opname” van hun zang te laten maken. Ze hebben eigenlijk een groepje van zangboomen en daarin dan een enkel bevoorrecht plekje. Zoo is het ook met Tjiftjaf, Fitis, Fluiten, Spotvogel, Grasmusch, Tuinfluiten, Zwartkop, Rietzanger, de Karekieten de Rietgors. Grote Karekiet en Rietgors zijn ook nog al hokvast.

De vechtpartijen in het begin van den broedtijd kunnen aanwijzingen geven voor het ontdekken van de grenzen, die de vogel voor zijn „broed-erf” heeft vastgesteld. Het zou wel een aardige en zeker ook nuttige onderneming zijn, eens een „vogelkaart” te maken voor het een of ander gebied: een duinvallei, een moeras, een brok natuurmonument. Zou Meyendel?

Dat zou dan nu eens moeten gebeuren zonder nesten te zoeken. We moesten die nesten nu maar eens een poosje met rust laten en wat meer gaan genieten van andere levensuitingen van onze gevederde vrienden. Dus zangboomen, zangstations, broed-erven, alles op het geluid af.

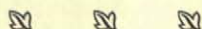
We hadden daar al een maand eerder mee kunnen beginnen, maar April is toch de drukste maand en we kunnen nog voortgaan in Mei en Juni. In April ondervinden we nog wel moeilijkheden met de zingende trekkers. Hoe dikwijls is het al gebeurd, dat een Nachtegaal, een Braamsluiper, een Zwartkop in mijn tuin kwamen zingen, maar na twee dagen weer verdwenen.

Wanneer we zoo op den zang af de vogelbevolking gaan bekijken en er misschien met veel moeite en veel medewerking er in slagen een kaart te ontwerpen, dan krijgen we een duidelijker kijk op den stand der vogelbevolking en dat valt dan wel eens tegen. Wij hebben hier in Bloemendaal een rijke vogelbevolking, rijker misschien dan waar ook in Nederland (Limburg??) zoowel wat het aantal individu's als het aantal soorten betreft. Maar het groot aantal individu's is als het ware geconcentreerd op slechts enkele soorten en van de meeste soorten bezitten we slechts heel enkele individu's. Het spreekt vanzelf, dat die het niet noodig hebben, hun broed-erf tegen soortgenoten te begrenzen. De enkele sprinkhaanrietzanger, die hier nog woont heeft duizenden hektaren tot zijn beschikking, maar de groote Lijsters, Zanglijsters, Roodborstjes, Nachtegalen, Winterkonings, Fitisjes, Merels, Vinken, Groenvinken, ja, die komen dikwijls genoeg in botsing en helpen ons zoo aan prettig studie-materiaal.

We krijgen dus een telling van onze verspreid broedende vogels, gebaseerd op zangwaarnemingen. Van de in kolonies broedende vogels hebben we al heel wat gegevens en wat er nog aan ontbreekt is niet zoo heel moeilijk aan te vullen. Natuurlijk berusten deze gegevens op het tellen van nesten.

Nog een enkele vraag: ontmoet ge wel eens een eenzaam broedpaar van een vogelsoort, die anders normaal in kolonies broedt?

JAC. P. THIJSSSE.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Over Järpen (het hazelhoen) dat men beschermen moet. Zoowel in Noorwegen als in Zweden gaan stemmen op voor de bescherming van deze merkwaardige boschvogel, die in Nederland niet voorkomt en in Duitschland slechts in enkele exemplaren in de bosschen grenzende aan Lithauen worden aangetroffen.

De houtvester Thorvold E. Sohlberg in Fröndheim is een warm voorstander van de bescherming van Järpen¹⁾ om de merkwaardige eigenschappen die dit dier bezit.

Järpen is een zeer hokvaste vogel die niet van broedplaats verwisselt en juist daardoor geheel uitgeroeid kan worden.

Dit kan zelfs gebeuren door jongens die met een buks schieten en door de bekende Järpfluitjes de vogels tot zich lokken.

Van jagersport kan hier wel geen sprake zijn, want de oudere vogels verbergen zich nog wel eens voor de menschen, maar de jongeren komen zonder argwaan op het lokkende geluid af en worden achtereenvolgens neergeschoten. Het vleesch van Järpen is als van patrijs en dit is de reden, dat er zoo meedoogenloos jacht op wordt gemaakt.

Het gezicht van zulk een Järpfamilie in het bosch die daar behaaglijk en levendig bij elkaar zitten, is voor ieder mensch zonder geweer en ook voor de arbeiders in het bosch zoo aantrekkelijk, dat men er niet aan denkt hun rust te verstoren en daarom roep ik ook aan de jagers toe: „Spaar uw schot als een Järpe voor uw geweer komt!”

Sohlbergs temperamentvolle verdediging van deze vogel wordt aldus vervolgd: „Järpen zou ik misschien 10 jaar lang als verboden jachtwild willen beschouwen, er moest een verbod komen op het verkoopen van de Järpe.”

In Estland in de gemengde bosschen komt de Järpe nog veel voor. Zij houden van schaduwrijke bosschen onder fijnsparren en loofboomen. Zij leven slechts paarsgewijze. Wie in het bosch een eenzame Järpe ziet, zal door het dier op de voet gevolgd worden en den gantschen dag zal hij niet verdwijnen, maar als 't ware met ons converseeren uit aandrang tot gezelligheid (op dezelfde wijze als het roodborstje 's winters de tuinarbeiders opzoekt in Nederland).

Wat beteekent deze Järpe voor ons boschbeheerders? Wie is die vogel? Is hij niet juist bij kennismaking de meest wenschelijke aangename ontmoeting die men zich wenschen kan? Denk eens hoe verschillend van veel andere vogels. Denk eens aan „de Lom”, de toovervogel, met een geluid als de weemoed zelf, zegt de wandelaar, die het rietveld langs komt; hij bezingt zijn hulpeloosheid waar hij machteloos tegenover staat.

Maar de Järpe? Wanneer men alle schoonheid en vreugde van het bosch eens vereenigen kon, de stralende zon door een net van gouden herfstloover, het murmelen van de beek en de Järpe zittend op een door mos overgroeide boomstobbe, vertrouwelijk spelend op zijn eigenaardig

1) De *n* aan het eind van 't woord is het Zweedsche lidwoord.